

Durmuş Hocaoglu

Avrupa Birliđi Sürecinde Türkiye ve Milliyetçiliđin ve Ulus-Devlet'in Krizi II

WebAnaliz., 16 Haziran 2009, Salı
WebAnaliz Yazıları Sıra No: 7; 2009-07; Haziran-02

Türkiye'nin içinde bulunduğu krizin bir diğer sebebi de **Küreselleşme**. Bir değil birçok başlık altında etüd edilmesi îcap eden Küreselleşme'nin mevzûmuz itibâriyle öne çıkan en mühim ciheti, yeni bir kolonyalizm dalgası olmasıdır; “yeni” bir kolonyalizm veya bir “yeni kolonyalizm” ve eskisinden daha da sinsi, daha da tehditkâr, zîra, tıpkı mikrop ve virüslerin bir müddet ortalıktan kaybolduktan sonra, kendilerini imhâ etmek üzere kullanılan antiviriyal ve antimikrobik ilaçlara karşı korunma mekanizmaları geliştirmiş olarak tekrar sahne almaları gibi, yeni kolonyalizm de, “eski” kolonyalizmden edinmiş olduğu tecrübelerle, eskisine karşı yürütölen mücâdelelere karşı bağışıklık sistemini tahkîm ve tekâmöl ettirmiş olarak geri dönmüş bulunuyor.

Kolonyalizm, yâni bir başkasının toprağın varını-yoğunu “ana vatan”a taşımak, Batı'nın iyi bildiği bir zenaattir. Vâkıa, “Tabiat'ın sâhibi ve efendisi” (*master and possessor of the nature*) olma fikrinin mücidi Francis Bacon “*Sömürge kurmak, eski ilkel, kahramanlık gerektiren, serüvenli işlerden biridir. Dünya gençken daha çok çocuğu oluyordu, şimdi ise yaşlandı, az çocuğu oluyor; çünkü yeni sömürgeleri eski krallıkların çocukları saymak hakkımdır sanırım. Bence bir sömürge el değmemiş topraklara, yerlileri sömürgecilere yer açmak için başka yörelere sürölmemiş topraklara kurulmalı. Yoksa, yapılan iş sömürgecilik değil, başkalarını zorla bir yerden söküp atmak olur.*”[1] ifâdeleri ile sömürgecilik'e ahlâkî bir prensip getirmek istiyordu; buna benzer şirin sözleri, Victor Hugo da, ilk defa “**Avrupa Birleşik Devletleri**” kavramını telâffuz ettiği 1851 tarihli Paris Barış Kongresi'nde yaptığı açılış (*Discours d'Ouverture*) konuşmasında sarf etmiş, çölleri kolonize etmekten bahsetmiştir; “sâdece çölleri” (?):[2]

“Siz hepiniz, Fransa, Rusya, İtalya, Almanya, siz bu kıt'anın bütün milletleri, belirleyici özelliklerinizi veya şerefli ferdiyetlerinizi kaybetmeden; Normandiya, Brötanya, Burgonya, Loren, Alsas, bütün eyâletlerin Fransa içerisinde meczolması gibi, çok daha yüksek bir birlik içerisinde meczolduğunuz ve Avrupa kardeşliğini şekillendirdiğiniz zaman bir gün gelecek. Savaş alanları yalnız ticâret için açık pazarlar olduğunda ve zihinler fikirlere açıldığında bir gün gelecek. Mermiler ve bombalar oylarla, halkların evrensel re'yi ile ve İngiltere için Parlamanto, Almanya için Diet ve Fransa için Temsilî Meclis ne ise Avrupa için aynı anlamı taşıyacak olan büyük bir gücün âdil yargısı ile yer

değiştirdiği zaman, bir gün gelecek. İki büyük grubun, **Amerika Birleşik Devletleri** ve **Avrupa Birleşik Devletleri**'nin, Yaradan'ın bakışları altında, Okyanus'tan karşılıklı olarak ellerini birbirlerine uzattıkları, ürünlerini, ticâretlerini, endüstrilerini, san'atlarını, bilimlerini mübâdele ettikleri, küreyi tekrar geri istedikleri, çölleri kolonileştirdikleri, yaratmayı geliştirdikleri görüldüğü zaman bu gün gelecektir”

Lâkin, tarihin hiç de öyle gelişmediğini herkes biliyor: Batı, kolonizasyonu, hemen dâimâ, toprağın asıl sâhiplerini, Hindistan ve benzeri birçok yerde olduğu gibi tamâmiyle kendi mülkünde köleleştirerek gerçekleştirdi ve yine bu arada, Kuzey Amerikan kızilderilileri örneğinde olduğu gibi, toprağın asıl sâhiplerini imhâ edip – yâni düpedüz **soykırım** – kalan bir avuç insanı da rezervasyon bölgelerinde müebbed hapse mahkûm ederek çürüttü, vatanlarını hepten gaspetti – kimse buna **“fetih”** demesin Allahaşkına; Feth'in haysiyeti var!

Kabasından bir fikir verebilmek için, Lenin'in, kült eseri *Emperyalizm*'de 1876-1914 arasında Büyük Devletler'in sömürgelerini verdiği cetvelin yorumunu yaptığı şu cümlelerine kulak vermek dahi kâfi olsa gerektir[3]:

Bu tablo, bize, 19. yüzyılın eşliğinde, dünyanın nasıl bir tarzda paylaşılmış bulunduğunu açıkça göstermektedir. 1876'dan sonra sömürge edinme olayı, dev ölçüler içinde yayılıyor: 40 milyon kilometre kareden 65 milyon kilometre kareye, yani birbuçuk katına yükseliyor. Aradaki artış 25 milyon kilometre kare olup, anayurtların (metropole) yüzölçümü toplamının (16,5 milyon) birbuçuk katıdır. Üç büyük kuvvetin 1876'da hiç sömürgesi yoktu; bir dördüncüsünün, Fransa'nın ise, sömürgesi yok denecek kadar azdı. 1914'te, bu dört devlet, 14,1 milyon kilometre karelik sömürgeye sahipti; bu sömürgelerin yüzölçümü, Avrupa'nın yüzölçümünden birbuçuk kere daha büyük olup, 100 milyon nüfusu barındırıyordu.

Kolonyalistlerin, ana vatanlarını ellerinden aldığı insanların direnmesi karşısındaki tavrı da katliâm oluyordu, tabiatıyla; çünkü, sömürgecilik, John Stuart Mill'in açıkça ifade ettiği gibi, *“bir halkın büyüyen gücü, kendini yeniden üretebilme kuvveti, bir alanda genişleyip çoğalması ve dünyanın büyük bir kısmında dilini, fikirlerini, yasalarını egemen kılmasıdır. Sömürgeleştiren bir halk, kendi ihtişamının ve üstünlüğünün temellerini geleceğe taşır (...) Uygur devletlerin (sömürgeleştirmeyi) gerekli bir amaç olarak görmemesi mümkün değildir.”*[4]. Yâni sömürgecilik, sömürgecilerin hakkı idi; ama aslında daha da fazlası: Vazîfesi! Bu, bir tarihî vazîfe idi, çünkü, bu ameliye haddi zâtında, vahşilerin medenîleştirilmesinden başkası değildi.

**

Eski kolonyalizm bu idi; sonra ne oldu? 1947'de kolonyalizm çağının kapndığı resmen îlân edildi..

Öyle mi?

Hayır, değil! Elbette değil!

Ahmed Rıza Bey'in dediği gibi, “Politikanın nev'i gelişmiştir, ancak gaye bütün bencilliğiyle bâki kalmıştır./..”[5]

Filhakîka, Garp cephesinde değişen birşey yok; hiçbirşey yok! Yeri göğü inleten bütün demokrasi lâkırıldarına rağmen, herşey aynı, sâdece metod değişmiş bulunuyor; hattâ o bile pek o kadar değişmiş sayılmaz. Nitekim, Irak'a özgürlük getirmek için yola

çıkıldığını ileri süren Amerika'nın, bu ülkeyi cehenneme çevirip parçaladıktan mâadâ bir milyona yakın insanı doğrudan ya da dolaylı olarak katletmesi neyin değişmiş olduğunu gösteriyor sizce? Kime "havla, git ısır" diye emir vermiş olsa bu emri derakab ifâ eden besleme köpekleri bile değişmiş değil: Her devirde olduğu gibi, efendilerinin menfaatlerini onlardan daha büyük bir azimle müdâfaa eden bu müptezel kemik yalayıcıları o zaman nasıl faal iseler bugün de ve yine aynı şekilde faaldirler ve yine aynı şeytan âyetlerini fısıldıyorlar kulaklara ve diyorlar ki: "...

[1] Bacon., *Denemeler (Essays)*., Çeviren: Akşit Göktürk., Adam Yayınları., İkinci Baskı, İstanbul, Haziran 1983., s.127 (Bölüm: XXXIII: "Sömürgeler Üstüne")

[2] *Oeuvres Complètes de Victor Hugo*., Actes et Paroles I: Avant L'exil, 1841-1851., Publication: Num. BNF de l'éd. de Paris: J. Hetzel , A. Quantin, 1882., Discours D'ouverture., 21 Août 1849: pp.475-486., Clôture du Congrès de La Paix., 24 Août 1849: pp.487-491

[3] V. I. Lenin., *Emperyalizm; Kapitalizmin En Yüksek Aşaması*., Çeviren: Cemal Süreyya., Sol Yayınları., Eylül 1975, Ankara [eserin te'lif tarihi: 1916-1917]., s.95-96

[4] Michel Beaud., *Kapitalizmin Tarihi (Histoire du Capitalisme)*., Editions de Seuil, 1981, 1984)., Çeviren: Fikret Başkaya., Dost Kitabevi Yayınları., Mart 2003, Ankara, s.176

[5] Ahmed Rıza Bey., *Batının Doğu Politikasının Ahlâken İflâsı*., (La Faillite Morale de La Politique Occidentale En Orient., Paris, Librairie Picart, 1922)., Fransızca Aslından Çeviren: Ziyad Ebüzziya., Üçdal Neşriyat., İstanbul, 1982.,s.27

En geniş hudutlarında İngiliz koloni imparatorluğu